

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În ciuda relațiilor cu Viena, încordate nu numai din pricina Transilvaniei, dar și din cea a chestiunii Dunării și a raporturilor comerciale, guvernul lui I. C. Brătianu s-a apropiat treptat de Puterile Centrale, ajungându-se în 1883 la semnarea unui *Tratat de alianță cu Austro-Ungaria*, la care au aderat apoi Germania și Italia. Tratatul va fi reînnoit în 1892, 1902 și 1913; prevederile sale au fost păstrate secrete, cunoscute fiind doar de prim-miniștri. Ele nu au fost aduse niciodată în discuția parlamentului, de teama respingerii lui. În contextul internațional de după *Tratatul de la Berlin*, aderarea la Tripla Alianță a avut totuși unele efecte favorabile pentru că a scos România din izolarea diplomatică în care se găsea, i-a consolidat poziția în Europa de sud-est, aducându-i în același timp unele avantaje economice pe piața Europei centrale; în același timp însă, ea a stânjenit lupta pentru unificarea națională și a îngreunat ajutorul pe care regatul îl putea acorda oficial românilor ardeleni. [...]

În decembrie 1913, însuși bătrânul rege Carol I declara ministrului Germaniei la București că din cauza politicii naționale austro-ungare «poporul român nu va merge alături de Austria în cazul unui război [...]».” (V. Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*)

B. „Pentru români [...] era necesar [...] să se consolideze [...] statul român așa cum era el la 1878. Aceasta presupunea o perioadă de liniște. Privită sub acest raport [...] apropierea de Tripla Alianță oferea [...] o garanție mai puternică decât o alianță cu o singură mare putere. Apoi, din cele trei state membre ale acestui prim bloc politico-militar, cu Germania și Italia nu existau divergențe fundamentale. În sfârșit, apropierea era favorizată de importanți factori economici și politici. Relațiile comerciale ale României cu Austro-Ungaria și Germania erau deosebit de dezvoltate. [...] Schimbul s-a intensificat ca urmare a Convenției comerciale cu Austro-Ungaria, din 1875 [...]. Aceste relații erau de natură să determine anumite grupuri la acceptarea, dacă nu a unei alianțe, cel puțin a unei apropieri de Puterile Centrale. [...]

Carol I pornea de la ideea că orientarea spre Puterile Centrale trebuia să constituie un element de bază al politicii externe a României [...]. Importantele prerogative pe care i le acorda Constituția măreau ponderea puterii sale nu numai pe plan intern, ci și în politica externă. În condițiile în care alegerea sau menținerea unui ministru depindea, în mare măsură de voința regelui, Carol I avea la îndemână un însemnat mijloc de presiune asupra miniștrilor pentru imprimarea unei anumite orientări în politica externă.” (Istoria românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un document internațional precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la relațiile economice ale statului român. **2 puncte**
3. Menționați regele României și alianța politico-militară, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că legea fundamentală stabilea prerogativele monarhului în politica externă. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate de români pentru realizarea României Mari la începutul secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două proiecte politice referitoare la statul român elaborate în spațiul românesc, în prima jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„[...] Perioada 1965-1974 a fost martora unor spectaculoase inițiative diplomatice românești, care au adus Bucureștiului respectabilitate în ochii comunității internaționale și un statut special [...] în cadrul comunității socialiste. Conducători prestigioși, de Gaulle (1968), Nixon (1969), au venit în capitala română, aducând cu ei bunăvoința și ajutorul economic al Occidentului; limitele toleranței sovietice au fost deseori puse la încercare, românii [...] apropiindu-se de Iugoslavia, apărând până la capăt [...] dreptul comuniștilor cehoslovaci de a-și pune în aplicare modelul dorit. România a fost de altfel singura membră a Pactului de la Varșovia care nu a participat la acțiunea din august 1968.

Apropierea de Bonn și stabilirea de relații diplomatice cu Republica Federală [Germania] (1967) într-un moment în care nicio țară socialistă nu avea încă astfel de legături cu Occidentul, precum și menținerea de relații diplomatice cu Israelul implicat în Războiul de șase zile (1967) au fost și ele atitudini singulare, curajoase, de natură a irita URSS. [...]

Comuniștii români au refuzat de asemenea, cu consecvență, să participe la manevrele militare ale Pactului de la Varșovia și să îngăduie astfel de manevre pe teritoriul țării, susținând în paralel ideea desființării simultane a blocurilor militare.

Orientarea diplomatică spre Apus a fost dublată de o restructurare a legăturilor comerciale externe: [...] tratativele pentru aderarea la GATT [Acordul General pentru Tarife și Comerț] au început în 1968 și s-au încheiat în 1971; în același an începeau la Washington discuțiile privind aderarea la Fondul Monetar Internațional și la Banca Mondială, România devenind membra celor două organizații în 1972; tot acum, delegații români cereau și Pieței Comune un regim preferențial care le era acordat un an mai târziu (1973). Pentru a atrage capital, tehnologie și a-și asigura desfacerea produselor pe terțe piețe, guvernul a anunțat în 1971 înființarea de societăți mixte în care partea română urma să fie de 51%, restul, capital și profituri, revenind partenerului occidental. Până în 1973 fuseseră întemeiate 20 de astfel de societăți.”

(V. Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider occidental precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați statul din Europa Occidentală și o acțiune referitoare la acesta desfășurată de România în 1967, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Pactul de la Varșovia. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica promovată de România în domeniul economic, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia viața politică din România se caracterizează prin democrație în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în contextul relațiilor internaționale din secolele al XV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc, în secolul al XV-lea;
- menționarea a două acțiuni diplomatice desfășurate de reprezentanți ai instituțiilor centrale din spațiul românesc extracarpatic în secolul al XV-lea și a câte unei trăsături a fiecăreia dintre aceste acțiuni;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, referitoare la spațiul românesc;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea românilor în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.